

19. Chcę zawsze mówić prawdę

Cele katechetyczne – wymagania ogólne:

- zapoznanie z treścią i znaczeniem VIII przykazania *Dekalogu*;
- uwrażliwienie na potrzebę wypełniania przykazań;
- kształtowanie postawy ucznia Jezusa żyjącego zgodnie z przykazaniami;
- doskonalenie umiejętności oceny swojego postępowania w świetle przykazań.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe. Uczeń:

- zna VIII przykazanie Boże;
- definiuje i wyjaśnia, na czym polega prawdomówność, uczciwość, co znaczy fałszywe świadectwo i jaką wartość ma prawda, że jest fundamentem ludzkich relacji;
- wymienia sytuacje, zachowania, w których wypełniamy VIII przykazanie i takie sytuacje, które je łamią, rozumie, co to jest obmowa, kłamstwo, oszczerstwo plotka;
- kojarzy fragmenty biblijne mówiące, że Jezus jest prawdą i że prawda wyzwala, stara się je wyjaśnić;
- opowiada o związku prawdy z zaufaniem, uczciwością, dobrym imieniem, wartością ludzkiego daru mowy, porozumiewania się, budowania relacji;
- traktuje przykazania jako życiowe drogowskazy;
- wskazuje, jak w codziennym życiu wypełniać przykazanie VIII.

Pojęcia, postaci:

poznanie siebie, postawa faryzejska, celnik i faryzeusz z przypowieści ewangelicznej, św. Paweł – nawrócony faryzeusz.

Wartości:

pokora, realizm w samoocenie.

Propozycja realizacji:

Modlitwa: *Duchu Święty, który oświecasz serca...; Dekalog; Ojciec nasz.*

1. Można rozpocząć katechezę opowiadaniem o grupce przyjaciół i ich perypetiach, sposobie spędzania czasu, historyjce, jak ktoś domagający się czyjejs sympatii i uwagi chciał zepsuć opinię swojej koleżanki albo użył jakiegoś kłamstwa. Ważne, by opowiadanie miało morał, że poznanie prawdy daje ulgę, wyzwala, jest podstawą przyjaźni. Katecheta wprowadza w temat lekcji. Prowadzi dialog przez odpowiednio sformułowane pytania: Jak postąpili bohaterowie opowiadania? Co możemy powiedzieć o ich postawie? Dlaczego taka postawa nie podoba się Panu Bogu? Kogo oszukały dzieci? Kogo obraziły swoim postępowaniem? Kto doznał krzywdy poprzez to wydarzenie? Co powinny teraz uczynić dzieci?

2. Katecheta podsumowuje odpowiedzi dzieci i uświadamia im, że każde kłamstwo, obmowa, krzywdzą nas samych i innych. Powodują, że oddalamy się od Pana Boga.

3. Można przeczytać fragment Ewangelii J 18, 37 i omówić ją także przez zadawanie pytań. Katecheta czyta tekst Pisma św., prosi dzieci, aby wstały i z uwagą wysłuchały słowa Bożego. Jakie pytania zadał Piłat Panu Jezusowi? Jaką odpowiedź usłyszał Piłat od Jezusa? Po co Pan Jezus przyszedł na ziemię? Co możemy powiedzieć o tych, którzy przyjmują słowa Pana Jezusa i wypełniają je w życiu? Co się dzieje, gdy kłamiemy, obmawiamy innych, ośmieszamy ich? Ćwiczenia 1, s. 55 i 3, s. 56 z podręcznika. Odwołując się do tekstu Ewangelii, katecheta uświadamia dzieciom prawdę, że Bóg bardzo nas kocha i pragnie szczęścia dla każdego człowieka, lecz przez kłamstwa, obmowy człowiek może zgubić drogę, na którą zaprasza go Bóg.

4. Wprowadza VIII przykazanie, może zapisać je na tablicy i omówić. Bóg daje człowiekowi pomoc w postaci VIII przykazania. Katecheta pisze wyraźnie na tablicy treść przykazania lub wcześniej przygotowuje planszę: „Nie mów fałszywego świadectwa przeciw bliźniemu swemu”. Katecheta pyta dzieci: Co Bóg mówi do nas w VIII przykazaniu? Katecheta wyjaśnia dzieciom, co znaczy fałszywe świadectwo. Bóg wzywa nas w VIII przykazaniu, abyśmy zawsze mówili prawdę.

Można podobnie omówić tekst z Pisma Świętego: „Dlatego odrzuciwszy kłamstwo: niech każdy z was mówi prawdę do bliźniego...” (Ef 4, 25).

5. Należy zwrócić uwagę dzieci na to, czemu powinien służyć język (powodować porozumienie, zgodę, wymianę myśli między ludźmi). Ponieważ dzieci nie przystąpiły jeszcze do I Komunii św., możemy odwołać się do sakramentu chrztu, w którym otrzymujemy łaskę trwania w prawdzie. Od chwili chrztu św. mamy w sobie moc Bożą, dzięki której możemy trwać w prawdzie i wybierać drogę, na którą zaprasza nas Pan Jezus. Na portalu katechetycznym znajduje się propozycja opowiadania, które jest uzupełnieniem tematu.

6. „Ja jestem drogą, prawdą i życiem” (J 14, 6). Omówienie ważnej wypowiedzi Jezusa. Katecheta zadaje pytanie: Kiedy przekraczamy VIII przykazanie i popełniamy grzech? (Kłamstwo, obmowa, plotki, ośmieszenie, oczernianie). Wytlumaczenie i zwrócenie uwagi na to, że niektórzy kłamią wprost, bezpośrednio, ale zdarza się, że kłamstwa pojawiają się w internecie albo podejmowane są przez polityków. Są wówczas niszczeniem drugiego człowieka, jego godności, nękaniami, czymś nawet karalnym, zgodnie z prawem.

7. Wykorzystanie tekstu podręcznika, zwłaszcza „Zapamiętaj”, podsumowanie, omówienie pozytywnych przykładów, kiedy mówienie prawdy buduje. W tym celu można też zadać polecenie: Sformułuj jakieś ogłoszenie lub plakat, aby zachęcić innych do zrobienia czegoś dobrego, np. zbiórki rzeczy do domu dziecka, pomocy szkolnych, obejrzenia jakiegoś dobrego filmu itp. Można wykorzystać zabawę w głuchy telefon, po zakończeniu zabawy należy wyciągnąć z niej wniosek, jak ważna jest odpowiedzialność za słowo, jak starannie trzeba coś przekazywać, żeby nie wprowadzić innych osób w błąd albo nie ośmieszyć, żeby przekazać prawdę.

8. Wskazany jest krótki rachunek sumienia z dziećmi. Katecheta zadaje odpowiednie pytania, pomiędzy nimi są chwile refleksji. Dzieci siedzą wygodnie w ławkach, wyciszone mogą zamknąć oczy i wsłuchają się w słowa katechety. Czy zdarzyło ci się kłamać? Czy oczerniałeś kolegów i koleżanki? A może wyśmiewałeś się z innych, sprawiając im smutek? Czy masz odwagę przyznać się do tego? Czy szanujesz prawdę i zawsze starasz się ją głosić? Za to, co złe, przeprośmy Pana Boga.

9. Wykonanie ćw. 2, s. 56.

10. Notatka w zeszytcie: W VIII przykazaniu Pan Bóg nakazuje nam, abyśmy zawsze mówili prawdę i zastanawiali się nad tym, co mówimy, używali słów, które służą dobru drugiego człowieka.

11. Modlitwa: *Akt żalu*; pieśń: *Złożyłem w Panu swoją nadzieję*.